

NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Deres referanse:

Vår referanse:
2021/921-29-
234

Saksbehandler:
Lennarth Kvernmo

Dato:
01.03.2024

Rapport for næringsarbeidet i Longyearbyen lokalstyre for 2023 og plan for 2024 - Nærings- og fiskeridepartementet

Viser til departementets brev, datert 18.1.2023 «*Tilskudds brev 2023 – Longyearbyen lokalstyre*» med referanse 22/6670-9 (vedlagt).

Vedlagt følger rapport for næringsarbeidet i 2023, samt plan for arbeidet i 2024. Rapporten danner også grunnlaget for næringsfunksjonens rapportering til Longyearbyen lokalstyres årsregnskap og årsmelding for 2023.

Longyearbyen lokalstyre anmoder her om at midlene for 2023 utbetales til kontonummer 4750.73333 og merkes «tilskudd næringsutviklingsarbeid Longyearbyen lokalstyre - 2023»

Imøteser en skriftlig tilbakemelding på at rapporten kan godkjennes.

Med hilsen

Arild Hammerhaug
Administrasjonssjef Longyearbyen lokalstyre

Lennarth Kvernmo
Næringssjef Longyearbyen lokalstyre

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Vedlegg

1 Statsbudsjettet 2023 - Tilskudds brev Longyearbyen lokalstyre 2023

Innhold

Rapport for næringsarbeidet i Longyearbyen lokalstyre for 2023 og plan for 2024 - Nærings- og fiskeridepartementet.....	1
2. BAKGRUNN.....	4
3. STILLINGENS MANDAT OG ORGANISERING.....	4
3.1 Statlige rammer og finansiering av næringsarbeidet.....	4
3.1.2 Statlig lovgivning som ramme for næringsarbeidet.....	4
3.2 Lokale rammer for næringsarbeidet.....	5
3.2.1 Lokale rammer og mandat for næringsarbeidet.....	5
3.3 Næringsfunksjonens organisering, stillingsbeskrivelse og fullmakter.....	5
3.3.1 Politisk organisering av næringsarbeidet.....	5
3.3.2 Administrativ organisering av næringsarbeidet.....	5
4. RAPPORT NÆRINGSUTVIKLING 2023.....	6
4.1 Forvaltning av krisemidlene til reiselivsnæringen på Svalbard.....	6
4.1.1 Forvaltning av forskrift om midlertidig tilskuddsordning til omstilling, gjenoppbygging og utvikling av reiselivsnæringen på Svalbard.....	6
4.1.2 Forvaltning av forskrift om kompensasjonsordning til reiselivsnæringen på Svalbard.....	7
4.1.3 Næringsfondet i Longyearbyen lokalstyre.....	7
4.3 Andre fokusområder i næringsarbeidet for 2023.....	8
4.3.1 Tverrfaglig samarbeid mellom Longyearbyen lokalstyre og næringslivet.....	8
4.3.2 Eierskapsmelding Longyearbyen lokalstyre.....	9
4.3.3 Utvikling av lokale virkemidler for næringsutvikling i Longyearbyen lokalstyre.....	9
4.3.4 Samarbeid med andre virkemiddelaktører i 2022.....	10
4.3.5 Transport og logistikk i Longyearbyen.....	10
4.3.6 Arctic Race of Norway, Longyearbyen.....	11
4.3.7 Samhandlingsarenaer og veiledning ovenfor næringslivet.....	11
4.3.8 Flyplassutvalget.....	11
4.3.9 Strategisk næringsarbeid.....	11
4.3.10 Postens Svalbardtillegg.....	13
5. Næringsutviklingsarbeidet i 2024.....	14
5.1 Organiseringen av næringsarbeidet i 2024.....	14
5.2 Forvaltning av krisemidler.....	15
5.2.1 Forvaltning av forskrift om midlertidig tilskuddsordning for gjenoppbygging, omstilling og utvikling av reiselivsnæringen på Svalbard.....	15
5.2.2 Forvaltning av kompensasjonsordning til reiselivsnæringen på Svalbard.....	15
5.3 Forvaltning av lokale virkemidler.....	15
5.3.1 Longyearbyen lokalstyre næringsfond.....	16

5.3.2 FRAMSTEG prosjektet.....	16
5.3 Eierskapsmelding for Longyearbyen lokalstyre.....	16
5.4 Strategisk næringsutvikling i Longyearbyen.....	17
5.4.1 Bakgrunn for det strategiske næringsarbeidet.....	17
5.4.2 Videre plan for det strategiske næringsarbeidet.....	17
5.5 Flyplassutvalget.....	19
5.6 Transport og logistikk.....	19
5.7 Postens Svalbardtillegg.....	19
6. Forventningene til næringsarbeidet i 2024.....	19
6.1 Politiske forventninger til næringsutviklingsarbeidet.....	19
6.2 Hovedarbeidsområder i 2024.....	20
7. ØKONOMI.....	21
7.1 Regnskap 2022 og Budsjett for 2023.....	21
7.1.1 Næringsarbeid i Longyearbyen lokalstyre.....	21
7.1.2 Longyearbyen lokalstyre næringsfond.....	21
7.1.3 Prosjektfinansierte prosjekter.....	23
7.1.3.3 Forvaltning av forskrift om midlertidig tilskuddsordning til omstilling, gjenoppbygging og utvikling av reiselivsnæringen på Svalbard.....	23
7.1.3.4 Forvaltning av forskrift om kompensasjonsordning til reiselivsnæringen på Svalbard.....	23
7.1.3.5 Strategisk næringsarbeid (Næringsvennlig kommune).....	24
8. Kilder.....	25

2. BAKGRUNN

Rapporten inneholder en detaljert beskrivelse av næringsarbeidet som har pågått i 2023 og hvilke tiltak som planlegges gjennomført i 2024.

Næringsarbeidet i Longyearbyen lokalstyre er hjemlet i departementets tilskudds brev til Longyearbyen lokalstyre for 2023 (vedlagt). Av tildelingsbrevet fremgår det at:

Regjeringens mål for fremtidig næringsutvikling på Svalbard er å legge til rette for et diversifisert, kunnskapsintensivt og bærekraftig næringsliv i en form som bidrar til å nå de svalbardpolitiske målene. Longyearbyen lokalstyre har en viktig rolle i arbeidet med næringsutvikling og omstilling i Longyearbyen. Lokalstyret har kunnskap til å veilede næringsaktørene i Longyearbyen slik at deres forutsetninger for å lykkes med sine prosjekter blir best mulig.

Tilskuddet fra Nærings- og fiskeridepartementet skal benyttes til å tilrettelegge for at Longyearbyen lokalstyre kan fortsette sitt arbeid for næringsutvikling og omstilling i Longyearbyen. Tilskuddet skal benyttes i tråd med de intensjoner og målsettinger som er beskrevet i strategien Innovasjon og næringsutvikling på Svalbard.

Longyearbyen lokalstyre bes utforme en plan for disponeringen av tilskuddet innen 1. mars. Det skal videre utarbeides en kortfattet rapport til departementet for bruk av tilskuddet fra Nærings- og fiskeridepartementet. Rapporteringen skal gi en beskrivelse av aktivitetene som er igangsatt gjennom året og en vurdering av hvordan dette har bidratt til å nå målsettingene for tilskuddet.

Rapporten er også grunnlaget for utarbeidelsen av Longyearbyen lokalstyres årsregnskap og årsmelding som er hjemlet i Svalbardloven § 40 (jf. kommunelovens §§ 14-2, 14-3, 14-7) ([kilde 1](#)).

3. STILLINGENS MANDAT OG ORGANISERING

3.1 Statlige rammer og finansiering av næringsarbeidet

Næringsutviklingsarbeidet i Longyearbyen lokalstyre skjer innenfor overordnede statlige mål og rammer som er beskrevet ([kilde 3](#)):

- Svalbardpolitiske mål (Meld. St (2015-2016))
- Regjeringens strategi for innovasjons- og næringsutvikling på Svalbard.
- Tilskudds brev av 2023 (vedlagt)

3.1.2 Statlig lovgivning som ramme for næringsarbeidet

Næringsarbeidet i Longyearbyen lokalstyre er hjemlet i Svalbardlovens 5te kapittel, § 29 ([kilde 2](#)):

Formålet med dette kapitlet er å legge forholdene til rette for et funksjonsdyktig lokalt folkestyre i Longyearbyen, og for en rasjonell og effektiv forvaltning av fellesinteressene innenfor rammen av norsk svalbardpolitikk, og med sikte på en miljøforsvarlig og bærekraftig utvikling av lokalsamfunnet. Bestemmelsene i dette kapitlet skal også legge til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard.

Dette kapitlet gjelder for Longyearbyen lokalstyres virksomhet

3.2 Lokale rammer for næringsarbeidet

3.2.1 Lokale rammer og mandat for næringsarbeidet.

Lokalstyret vedtok i møte 14.4.2020 overordnede rammer for Longyearbyen lokalstyres næringsarbeid ([kilde 4](#)).

Lokalstyret beslutter at kr 1 mill., tildelt Longyearbyen lokalstyre i forbindelse med implementering av Regjeringens innovasjons- og næringsstrategi for Svalbard, benyttes til opprettelse av fast 100 % stilling som næringsrådgiver. Miljø- og næringsutvalget skal innen 2.6.2020 utarbeide en plan som nærmere beskriver hvilke øvrige oppgaver som forventes løst, danne grunnlag for en god stillingsbeskrivelse og sikre best mulig rekruttering til stillingen.

Miljø- og næringsutvalget vedtok i sitt møte den 2.6.2020 mandat for funksjonen næringsrådgiver ([kilde 5](#)).

Miljø- og næringsutvalget vedtar at næringsomstillingsmidlene skal disponeres til en 100% fast stillingsressurs. Administrasjonens bes etablere stillingen Næringsjef. Følgende politiske forventninger søkes ivaretatt:

Forpliktelser som følger med i tildelingen av næringsomstillingsmidlene fra staten.

Det Svalbardpolitiske tilsnittet. Hovedarbeidsområder skal være:

Regjeringens nærings- og innovasjonsstrategi skal iverksettes

Implementering av FNs bærekraftsmål

Bidra aktivt i arbeidet med ordnede arbeidsvilkår Øvrige prioriteringer:

Longyearbyen lokalstyre sine interesser i flyplassutvalget skal følges opp.

Saksbehandle og tildele tilskudd til næringsformål innenfor den økonomiske rammen og retningslinjene for støtte til næringsvirksomhet.

Det forventes en aktiv ressurs i næringslivet.

Sette søkelys på innovative løsninger og et enda bedre privat – offentlig samarbeid.

3.3 Næringsfunksjonens organisering, stillingsbeskrivelse og fullmakter

3.3.1 Politisk organisering av næringsarbeidet.

Miljø- og næringsutvalget ble konstituert ved lokalstyrevalget i 2019 ([kilde 6](#)) og første møte i utvalget ble gjennomført i 2020 ([kilde 7](#)). Utvalget behandler saker på delegasjon fra lokalstyret innenfor politisk vedtatte fagområder ([kilde 8](#)) og er beskrevet i Longyearbyen lokalstyre sitt politiske delegasjonsreglement ([kilde 9](#))

Miljø- og næringsutvalget beslutter i nærings saker innenfor delegert myndighet fra lokalstyret. I prinsipielle nærings spørsmål, innstiller utvalget til lokalstyret.

I forbindelse med lokalstyrevalget i 2023, endret miljø- og næringsutvalget navn til teknisk, - miljø og næringsutvalget ([kilde 10](#))

3.3.2 Administrativ organisering av næringsarbeidet

I 2023 har den administrative organiseringen av næringsfunksjonen vært tillagt administrasjonssjefens stab.

1.1.2024 endret administrasjonssjefen organiseringen av den administrative stabsfunksjonen. Endringen påvirker lokalt næringsarbeid. Stab & støttefunksjonen, som tidligere lå direkte underlagt administrasjonssjefen, er nå lagt under ny stabssjef Espen Kverneland som rapporterer til administrasjonssjefen.

Næringsfunksjonen i Longyearbyen lokalstyre er organisert direkte under administrasjonssjefen og er ikke en del av stab & støttefunksjonen. Næringsfunksjonen er heller ikke en del av administrasjonssjefens ledergruppe og har ikke fått utformet en

stillingsbeskrivelse for funksjonen.

Administrasjonssjefen har fått delegert myndighet til utøvelsen av lokalt næringsarbeid gjennom miljø- og næringsutvalgets vedtak 2.6.2020 som utformet mandatet til ny stilling, næringsrådgiver ([kilde 5](#))

Næringsfunksjonen i Longyearbyen lokalstyre sitt ansvarsområde knytter seg til de administrative fullmaktene som er delegerte av lokalstyret innenfor administrasjonssjefens ansvarsområde og budsjett. Næringsfunksjonen har ingen delegerte fullmakter eller budsjettansvar innenfor eget ansvarsområde.

Teknisk- miljø og næringsutvalget ber om rapportering på næringsarbeidet fortløpende og tillegger funksjonen næringspolitiske bestillinger. Næringsarbeidet beskrives i en årlig rapportering til nærings- og fiskeridepartementet i tråd med kriterier beskrevet i årlige tildelingsbrev fra departementet. Deler av rapporten inngår som grunnlag til Longyearbyen lokalstyres årsmelding og årsregnskap som behandles årlig.

Næringssjef har ukentlige møter med lokalstyrets leder, nestleder og administrasjonssjef. Her drøftes fremdriften i arbeidet med næringssaker som besluttes av teknisk, miljø- og næringsutvalget. I møtene avklares mindre saker hvor delegasjonen er gitt, mens prinsipielle saker løftes til behandling i politiske utvalg.

Gjennomføringen av nasjonale rammer for næringsarbeidet er avhengig av at næringsarbeidet forankres godt innenfor Longyearbyen lokalstyres administrative ledergruppe, LS leder, nestleder og lederen av teknisk- miljø og næringsutvalget samt utvalget selv.

(Administrativ og politisk delegasjonsreglement [kilde 8](#) og [kilde 9](#))

4. RAPPORT NÆRINGSUTVIKLING 2023

4.1 Forvaltning av krisemidlene til reiselivsnæringen på Svalbard.

Forvaltningsoppdraget ble gitt Longyearbyen lokalstyre gjennom to oppdragsbrev fra nærings- og fiskeridepartementet (oppdrags brev fra NFD 14.12.2020) ([kilde 10](#)) og Justis- og beredskapsdepartementet (oppdrags brev fra JD 08.03.2021). ([kilde 13](#))

I februar 2021 vedtok miljø- og næringsutvalget at næringssjefen skulle prioritere arbeidet med å forvalte de statlige krisemidlene ovenfor reiselivsnæringen på Svalbard.

Gjennomføringen av forvaltningsoppdragene er nærmere beskrevet i sluttrapportene som er sendt departementene vinteren 2023 med påfølgende korrespondanse med departementene utover i 2023.

4.1.1 Forvaltning av forskrift om midlertidig tilskuddsordning til omstilling, gjenoppbygging og utvikling av reiselivsnæringen på Svalbard.

Sluttrapport på oppdraget er utviklet med ekstern bistand fra næringshagen i Midt-Troms. Rapporten beskriver hvordan oppdraget er gjennomført med hensyn til å oppnå statlige mål med tilskuddsordningen ([kilde 10](#)). Rapporten er behandlet og godkjent i lokalstyret 21.2.2023. ([kilde 11](#))

Rapporten er oversendt oppdragsgiver, nærings- og fiskeridepartementet 21.2.2023. Longyearbyen lokalstyre søkte departementet om å få gjenbruke midlene til det pågående næringsarbeidet (næringsplan), men har mottatt avslag. Det har i 2023 vært pågående arbeid med bl.a konkurransen i Polar Permaculture og forvaltning av innsynsbegjæringer på forvaltningsarbeidet. Longyearbyen lokalstyre planlegger for at arbeidet slutføres i 2024 koordinert med nærings- og fiskeridepartementet.

4.1.2 Forvaltning av forskrift om kompensasjonsordning til reiselivsnæringen på Svalbard.

Sluttrapport på oppdraget er utviklet av næringsfunksjonen med støtte fra næringshagen i Midt-Troms. Rapporten beskriver hvordan oppdraget er gjennomført med hensyn til statlige mål med tilskuddsordningen ([kilde 13](#)). Rapporten er behandlet og godkjent i lokalstyret 21.6.2023 i lokalstyret. ([kilde 14](#))

Rapporten ble oversendt Justis- og beredskapsdepartementet 16.8.2023.

Longyearbyen lokalstyre søkte Justis- og beredskapsdepartementet om å gjenbruke gjenstående midler (næringsplan). Departementet avsto søknaden samtidig som sluttrapporten ble godkjent 25.9.2023. Oppdraget anses om avsluttet.

4.1.3 Næringsfondet i Longyearbyen lokalstyre

I budsjettprosessen for 2022 (behandling i lokalstyret høsten 2021) satte lokalstyret av 1,5 mil til næringsfond. ([kilde 15](#)) 10.5.2022 vedtok lokalstyret vedtektene til nytt næringsfond. ([kilde 16](#))

I 2023 er det ikke gjort justeringer av næringsfondets vedtekter, men det er gjort vedtak i lokalstyret 21.3.2023 som omfatter krav som innarbeides i tilsagnsbrevene ved tilsagn fra næringsfondet. ([kilde 17](#)) Følgende vedtak ble gjort.

Følgende tekst innarbeides i alle tilsagnsbrev som utstedes ved innvilgelse av tilsagn fra næringsfondet (nytt vilkår): Søknader som innvilges skal ikke bruke tilsagnet som er gitt til å dekke kostnader fra russiske statseide selskaper eller egen og samhandlende aktivitet med russiske eller andre aktører både innenfor og utenfor de russiske bosetningene i Barentsburg eller Pyramiden.

Rammene som styrer tildelinger fra næringsfondet

- Vedtektene for næringsfondet (vedtatt i LS 10.5.2022)
- Statens økonomireglement, kapittel 6.
- Øvrige føringer og rammer knyttet til tildeling fra næringsfondet.
 - Meld.St.32 (2015-2016) og regjeringens strategi for innovasjons- og næringsutvikling.
 - Lokalstyrets behandling av budsjett og økonomiplan for 2022.
 - Mål og rammer i Longyearbyen lokalstyres lokalsamfunnsplan (vedtatt i mai 2022).
 - Lokalstyrets vedtak om å innføre nytt krav i tilsagnsbrev fra næringsfondet (LS 21.3.2023, PS 26/23).

Andre oppgaver utført i forbindelse med næringsfondet.

Lokalstyret besluttet 10.5.2022 en oppfordring ovenfor nærings- og fiskeridepartementet om å bidra med statlig finansiering til næringsfondet. ([kilde 16](#))

Departementet besvarte brevet 22.9.2022 og henviste til at saken må fremmes i Longyearbyen lokalstyres ordinære budsjettprosess ovenfor departementet. En slik anmodning er ikke gjennomført i de ordinære budsjettprosessene for 2023 og 2024 budsjettet. Imidlertid er det fattet et vedtak om slik oppfølging ([kilde 16](#))

Longyearbyen lokalstyres næringsfond anses som et lokalpolitisk verktøy som skal samspille med lokalpolitiske rammer for næringsarbeidet. Slike rammer og mål er under utvikling i regi av prosjektet «næringsvennlig Longyearbyen lokalstyre» og delprosjekt næringsplan. (jf. punkt [4.3.9 Strategisk næringsarbeid](#) for 2023 og [5.4 Strategisk næringsutvikling i Longyearbyen](#) for 2024.

En viktig oppgave i arbeidet med utviklingen av næringsplanen blir å sikre at de nasjonale rammene blir innarbeidet i den lokale næringsplanen. Ny stortingsmelding om Svalbard og forventes å bli levert som anbefaling til lokalstyret 2. halvår 2024.

I etterkant av et politisk vedtak i en lokal næringsplan, legges det opp til en revisjon av vedtekter og innretningen av næringsfondet. Formålet er å se mål, tiltak og lokale og nasjonale virkemidler i sammenheng.

4.3 Andre fokusområder i næringsarbeidet for 2023.

4.3.1 Tverrfaglig samarbeid mellom Longyearbyen lokalstyre og næringslivet.

Næringsfunksjonen samarbeider med Longyearbyen lokalstyres egen driftsorganisasjon og planavdeling samt hel- og deleide selskaper. Formålet med slikt samarbeid er understøtte både lokale og nasjonale mål og rammer i nærings- og samfunnsutviklingen.

En del av arbeidet er knyttet til økt bevisstgjøring i Longyearbyen lokalstyres egen organisasjon om næringslivets «roller» i utviklingen av Longyearbyen. Det er i tillegg viktig å sikre god informasjon og kommunikasjon ovenfor lokalt næringsliv, spesielt det som omhandler rammebetingelser og deres evne til verdiskapning, innovasjon og bidrag til å løse viktige samfunnsoppgaver.

Jf.

[4.3.9 Strategisk næringsarbeid for 2023](#)
[5.4 Strategisk næringsutvikling i Longyearbyen](#) for 2024).

I 2023 er det gjennomført samarbeid på flere områder som understøtter formål og mål med slikt samarbeid:

- Tverrfaglig prosjektinvolvering som sikrer utvikling av lokale rammer i tråd med nasjonale rammer innenfor flere sektorer. Eks. «næringsvennlig Longyearbyen lokalstyre» og «transport og logistikk prosjektet». ([kilde 20, 21](#))
- Medvirknings- og involveringstiltak i LLs planutviklingsarbeid. Eks. gjennomføring av mobilitets- og transportkafe i forbindelse med transport og logistikkprosjektet.

- Tilrettelegge for samhandling og samarbeid med næringslivet i individuelle saker som kommer fra næringslivet. LL stiller på medlemsmøtene til Svalbard næringsforening og Visit Svalbard.
- Offentlig innkjøp og tilrettelegging av egne og eksterne virkemidler.

4.3.2 Eierskapsmelding Longyearbyen lokalstyre

Ansvar for drift og utvikling av Longyearbyen lokalstyres arbeid med eierstyring, selskapsledelse og selskapskontroll ble 1.1.2023 overført fra næringsfunksjonen til juridisk rådgiver i Longyearbyen lokalstyre.

I 2023 har næringsfunksjonen bistått juridisk rådgiver med råd og veiledning i saker som omhandler eierstyring, selskapsledelse og kontroll ovenfor LLs hel- og deleide selskaper og andre selskaper vi har engasjementer i (velger styremedlemmer til).

4.3.3 Utvikling av lokale virkemidler for næringsutvikling i Longyearbyen lokalstyre

FRAMSTEG prosjektet

Longyearbyen lokalstyre deltar i Forskningsrådets Forregion program. Programmet innebærer å koble relevante prosjekter i norsk lokalt næringsliv som har utstrakt behov for forskningsbasert kunnskap, med relevante norske forskningsmiljøer.

Longyearbyen lokalstyre fikk innvilget søknaden om deltakelse med sitt lokale prosjekt FRAMSTEG, den 15.12.2020. Prosjektet lokalt er utviklet i tråd med miljø- og næringsutvalgets bestilling i møte 10.11.2020,

- 18.11.2020 søkte Longyearbyen lokalstyre på deltakelse i Forskningsrådets Forregion program.
- Forskningsrådet innvilget søknaden fra Longyearbyen lokalstyre 15.12.2020.

Konsekvensene av COVID-19 pandemien medførte en omprioritering av arbeidet med prosjektet. FRAMSTEG prosjektet ble utsatt to ganger under pandemien pga manglende kapasitet til gjennomføring. Programmet er ytterligere utsatt i påvente av utviklingen av strategiske mål og rammer for det lokale næringsarbeidet (tuftet på nasjonale rammer for næring i Longyearbyen).

- Framsteg prosjektet er utviklet i samarbeid med Forskningsrådet og i tråd med deres rammer for programmet.
- Etablert formelt samarbeid med Universitetssenteret på Svalbard om «kompetansemegling» i prosjektet.
- Økonomisk ramme for prosjektet er på 4,5 mil kr.
- Informasjonsmøte med næringslivet er gjennomført 30. november 2022 der LL, UNIS og Forskningsrådet deltok sammen med inviterte aktører fra lokalt næringsliv.
- Prosjektplan og kontraktutkast mellom Forskningsrådet og LL er fortløpende justerte i tråd med utsettelse.
- Pga ytterligere utsettelse planlegges prosjektplan og kontrakt ytterligere justert pr. 31.12.2022.
- LL har søkt forskningsrådet høsten 2023 om ytterligere utsettelse i påvente av avklarte nasjonale mål for næringsarbeidet (svalbardmeldingen) og utvikling av egne

strategiske mål og rammer (næringsplan) for Longyearbyen lokalstyre.

4.3.4 Samarbeid med andre virkemiddelaktører i 2022

Næringsarbeidet samhandlet med flere aktører i 2022.

Innovasjon Norge

Longyearbyen lokalstyre har i 2023 samarbeidet med Innovasjon Norge Arktis om kompetansetiltak og samkjøring i veiledningen ovenfor lokale aktører i næringslivet som kan ha behov for Innovasjon Norge sine tjenester/veiledning.

Gjennomføringen av prosjektet «næringsvennlig Longyearbyen lokalstyre». Prosjektet er delfinansiert av midler fra Innovasjon Norge i forstudiefasen (2021-2022), og i forprosjektfasen (2023 og pågående). ([kilde 21](#))

Innovasjon Norge og Longyearbyen lokalstyre har også samarbeidet om kurs og kompetansetiltak ovenfor lokalt næringsliv i Longyearbyen i 2023.

- Fra ide til marked
- Forretningsmodellering
- Bedriftsnettverk
- PLP – Prosjektlederprosessen
- Dialogmøte mellom LL, Innovasjon Norge og Æra om rapporten «fremtidens Svalbard».
- Bærekrafts seminar på kvinnedagen.

Samarbeidet inkluderer også dialog rundt prosjekter i lokalt næringsliv. Noen av kursene har vært fulltøytet, mens andre har hatt lav deltakelse (3-4 stk).

4.3.5 Transport og logistikk i Longyearbyen.

Longyearbyen lokalstyre sitt arbeid med transport og logistikk i tilknytning til Longyearbyen hjemles i lokalpolitiske bestillinger ([kilde 20](#))

Målet var kartlegging av behov og problemstillinger i transportsystemene samt etablere anbefalinger med hensyn til bærekraftig utvikling av transport og logistikk i tilknytning sjø-land og luft for gods- persontransport og mobilitet. Første del av prosjektet har omfattet en kartlegging av nåsituasjonen, samt beskrive potensielle anbefalte tiltak.

Den økonomiske rammen for forstudien er 1 mil finansiert av Longyearbyen lokalstyres disposisjonsfond.

I desember 2023 ble fagrapporten «kunnskapsgrunnlag for bærekraftig transport og logistikk i Longyearbyen og Svalbard» ferdigstilt av Transportøkonomisk institutt.

Kunnskapsgrunnlaget er behandlet av prosjektets styringsgruppe og er sendt som innspill til høring og offentlig ettersyn på «Konseptutvalgsutredning (KVU) for transportløsninger i Nord Norge. Kunnskapsgrunnlaget er også distribuert som orientering til Justis- og beredskapsdepartementet.

Lokalpolitisk behandling av kunnskapsgrunnlaget, inkludert lokale anbefalinger til videre arbeid med tiltak er planlagt gjennomført i lokalstyret i februar 2024.

4.3.6 Arctic Race of Norway, Longyearbyen

Longyearbyen lokalstyre har samarbeidet med Visit Svalbard, Svalbard næringsforening og Arctic Race of Norway for å vurdere muligheter for å få gjennomført en utgave av Arctic Race of Norway i Longyearbyen. I 2023 har det ikke vært fremdrift/utvikling i dette arbeidet. ([kilde 22](#))

4.3.7 Samhandlingsarenaer og veiledning ovenfor næringslivet

Næringsfunksjonen i Longyearbyen lokalstyre deltar sammen med administrasjonen og politikk på ulike arenaer og møteplasser hvor vi treffer målgruppen næringsliv. Samhandling med lokale bransjeforeninger (Visit Svalbard og Svalbard næringsforening) er et viktig arbeid.

Det er gjennomført en kartlegging av dette forholdet i 2022, beskrevet nærmere i fagrapport – forstudie – næringsvennlig Longyearbyen lokalstyre. ([kilde 21](#))

Longyearbyen lokalstyre har også behov for statlig veiledning i næringsarbeidet. Slik veiledning får LL gjennom at næringsfunksjonen deltar i enkelte møter som administrasjonen og politisk ledelse gjennomfører med Justis- og beredskapsdepartementet. I tillegg gjennomfører administrasjonssjef og næringsssjef halvårlige møter med nærings- og fiskeridepartementet.

I 2023 er det gjennomført mellom 40-50 møter mellom lokalt næringsliv og bransjeforeningene Visit Svalbard og Svalbard næringsforening. Næringsfunksjonen deltok også på bransjeforeningenes Svalbard dag i mars 2023 i Oslo.

Næringsfunksjonen har deltatt i 4 møter med Justis- og beredskapsdepartementet og nærings- og fiskeridepartementet i 2023.

4.3.8 Flyplassutvalget

Næringsfunksjonen i Longyearbyen lokalstyre utgjør sekretærfunksjonen i flyplassutvalget for Svalbard Lufthavn. Utvalget har i 2023 vært ledet av varaordfører og utvalgsleder i miljø- og næringsutvalget. Utvalget arbeider med ulike utfordringer og behov som knyttes til flyplassen og samfunnsutviklingen i Longyearbyen. I flyplassutvalget deltar.

- Svalbard næringsforening
- Visit Svalbard
- Avinor Svalbard Lufthavn (observatør)
- Longyearbyen lokalstyre (næringsfunksjon, politikk, Longyearbyen havn)
- Sysselmesteren på Svalbard (observatør)
- Universitetssenteret på Svalbard.

Flyplassutvalget har hatt 4 årlige møter i 2023 og referatene er lagt til miljø- og næringsutvalget (som referatsaker)..

4.3.9 Strategisk næringsarbeid

Det strategiske næringsarbeidet var planlagt påbegynt 1.1.2021. COVID-19 pandemiens konsekvenser for reiselivsnæringen på Svalbard, gjorde at miljø- og næringsutvalget omprioriterte ressursbruken på næringsarbeidet i februar 2021.

Utvalget prioriterte ressursene til næringsutvikling i forvaltning av to krisepakker til reiselivsnæringen på Svalbard. (jf. punkt [4.1.1](#) og [4.1.2](#)) på oppdrag fra nærings- og fiskeridepartementet og justis- og beredskapsdepartementet.

I 2021 prioriterte miljø- og næringsutvalget oppstarten av arbeidet med å utrede hvordan Longyearbyen lokalstyre kan styrke Longyearbyen lokalstyre sin funksjon og rolle ovenfor lokalt næringsliv i tråd med nasjonale rammer for næringsutvikling på Svalbard.

Lokalstyret besluttet i oktober 2021 å søke om opptak i programmet næringsvennlig kommune, eid av Innovasjon Norge. Formålet med programmet er å bistå norske kommuner til å fokusere på eget forbedringspotensial i arbeidet med offentlig næringsutvikling gjennom medvirkning og involvering av målgrupper og interessenter (næringsliv, administrasjon, politikk) og etter hvert også statlige myndigheter.

Forstudie «næringsvennlig Longyearbyen lokalstyre»

Beslutning om å gjennomføre forstudien i programmet ble tatt av lokalstyret 12.10.2021.

Forstudiens mål var å kartlegge utfordringsbildet og behovene for forbedret næringsvennlighet i Longyearbyen lokalstyre. Kartleggingen ble gjort ovenfor målgruppene politikk, administrasjon i lokalstyre og i næringslivet lokalt.

200 respondenter svarte på spørreundersøkelser. I tillegg ble ca. 25 personer dybdeintervjuet. Det ble avdekket 4 konkrete forbedringsområder:

- Revidering av Longyearbyen lokalstyre sitt planverk – spesielt strategisk næringsplan
- Styrke kommunikasjon, kunnskap og samhandling om næringsutvikling (tverrfaglig)
- Boligsituasjonen/bolyst
- Interne forbedringsområder i Longyearbyen lokalstyre

Forstudien ble gjennomført som et prosjekt med tverrfaglig styringsgruppe og ekstern prosjektleder. Prosjekteier har vært Longyearbyen lokalstyre. I styringsgruppen var det deltakelse fra politisk og administrative ledelse i Longyearbyen lokalstyre, næringslivet ved Visit Svalbard og Svalbard næringsforening. Også fagforeningene i Longyearbyen lokalstyre har deltatt i styringsgruppen. Prosjektledelse har vært gjennomført av KUPA. KUPA er sertifisert av Innovasjon Norge på programmet næringsvennlig kommune.

Innovasjon Norge bidro med sitt kompetanseprogram «næringsvennlig kommune». Innovasjon Norge finansierte 50% av kostnadene og LL finansierte resten. Den økonomiske rammen for forstudien var kr. 200.000,-.

Fagrapporten, inkludert anbefalinger til utviklingstiltak og forbedringer er utviklet og politisk behandlet i lokalstyret 21.3.2023.

Forprosjektet «næringsvennlig Longyearbyen lokalstyre»

Pr. 31.12.2023 pågår gjennomføringen av forprosjektet.

Rammer og mål for forprosjektet ble utviklet sommeren 2023. Prosjektplan for forprosjektet, inkludert et planprogram for utviklingen av strategisk næringsplan ble behandlet og besluttet gjennomført i lokalstyret 19.9.2023

Innovasjon Norge bidrar med sitt kompetanseprogram «næringsvennlig kommune». Innovasjon Norge delfinansierer forprosjektet og LL benytter tildelte midler fra nærings- og

fiskeridepartementet fra 2020 for å finansiere opp det resterende arbeidet med forprosjektet. Den økonomiske rammen er kr. 700.000,-

Hovedmålet i prosjektet:

Longyearbyen lokalstyre skal levere effektive, rasjonelle og bærekraftige tjenester med god service ovenfor næringslivet.

Longyearbyen lokalstyre skal tilrettelegg for gode rammebetingelser, som svarer på behov i næringslivet i tråd med lokalsamfunnsplanen, arealplanen og økonomiplanen.

Målt næringsvennlighet var i 2022 satt til 2,45. Det er et mål å øke denne til 4 (skala fra 1-6).

Skape forutsigbarhet for næringslivet i en mer urolig tid.

Resultatmålet for forprosjektet:

- *En intern tverrfaglig prosess i Longyearbyen lokalstyres administrasjon, for å planlegge konkrete forbedringstiltak på 14 utvalgte områder (jf. fagrapport fra forstudien).*
- *Plan for implementering av tiltak som kan iverksettes uten videre planlegging (interne forbedringsområder).*
- *En tverrfaglig prosess med lokalt næringsliv, interessenter og premissgivere, som skal lede til utviklingen av en lokal strategisk næringsplan for Longyearbyen.*
 - *Beskrivelse av nåsituasjonen, demografi og næringsliv.*
 - *Temadel som beskriver mulighetsrommet.*
 - *Handlingsdel med strategiske mål og tiltak.*

Rammene og avgrensning for forprosjektet

Forprosjektet skal gjennomføres innenfor disse anbefalte rammene.

- Arbeidet skal følge Innovasjon Norge sin mal for næringsvennlig kommune (lokalstyre), forprosjekt.
- Ekstern bistand skal omfatte prosjekt- og prosessledelse.
- Næringsseier er Longyearbyen lokalstyres representant inn i prosjektgjennomføringen.
- Prosjektet organiseres med en styringsgruppe.
- Prosjektets økonomiske ramme er ihht kontrakt med valgt leverandør (etter anbudsprosess)
- Prosjektendringer i prosjektets innhold og plan (jf. tilbud) kan medføre økonomiske og tidsmessige konsekvenser for leveransen.
- 0-vekst i Longyearbyens innbyggerantall.
- Følge nasjonale rammer for lokalt verdiskapning, innovasjon og bærekraftig næringsutvikling (ny Svalbardmelding).

(kilde 21)

4.3.10 Postens Svalbardtillegg.

Miljø- og næringsutvalget besluttet 9.3.2021, sak 8/21:

Miljø og næringsutvalget ber administrasjonen om å rette en formel klage på Svalbardtillegget hos Posten, til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet. Klagen begrunnes i hensynet til lik pris på postbæring etter lov om posttjenester.

Klagen som Longyearbyen lokalstyre sendte til nasjonal kommunikasjonsmyndighet har vært til behandling i samferdselsdepartementet (SD). SD har lagt til rette for dialog mellom Posten Norge og Longyearbyen lokalstyre. Dialogen har medført at det fra høsten 2023 er mulig å sende leveringspliktig post uten at dette medfører økte kostnader for forbrukeren, ut over

ordinær porto. Slik post distribueres med båt, noe som normalt fører til noe lengre leveringstid.

Næringsfunksjonens arbeid med saken på vegne av lokalstyret anses som avsluttet pr. 31.12.2023.

5. Næringsutviklingsarbeidet i 2024.

Nedenfor følger en oversikt for planene og prioriteringene i næringsarbeidet for 2024.

5.1 Organiseringen av næringsarbeidet i 2024.

Arbeidet med næringsutvikling i 2024 går inn i en ny fase i 2024. Bakgrunnen er regjeringens varsel om at ny stortingsmelding om Svalbard skal legges frem for stortinget i 2024.

Det knyttes usikkerhet til hvordan rammene og målene i den nye stortingsmeldingen om Svalbard påvirker det strategiske næringsarbeidet i regi av «næringsvennlig Longyearbyen lokalstyre»

Arbeidet med å utvikle lokale rammer, en næringsplan for Longyearbyen anses som et viktig arbeid. Det er en urolig tid i Europa, klimaendringene på Svalbard må forvaltes og det er varslet nasjonale endringer som vil påvirke aktivitetsnivå og innbyggerantall i Longyearbyen.

En næringsplan som er medvirket og involvert med lokalt norskeid næringsliv og koordinert med sentrale myndigheter sine rammer for næringsutvikling på Svalbard, kan bli et viktig lokalt strategisk verktøy. Svalbardmeldingens endringer av rammer for næringsutvikling må ivaretas gjennom lokal tilrettelegging, på en gjennomførbar måte innenfor nasjonale rammer.

En næringsplan i Longyearbyen, kan fungere som en kommunal næringsplan på fastlandet. Planen utgjør en del av plansystemet for Longyearbyen lokalstyre, og utgjør et lokalt styringsverktøy som angir politisk besluttede rammer, føringer og likebehandling av lokalt næringslivet innenfor svalbardpolitiske mål og rammer.

Nasjonale rammer for næringsutvikling i Longyearbyen, kan innarbeides i den lokale næringsplanen. Slik sikres ivaretagelse av svalbardpolitiske rammer i næringsplanen, basert på kommende Svalbardmelding.

Næringsplanen blir dermed et lokalt verktøy for å sikre nasjonal styring. Dette vil kreve mye av lokaldemokratiets evne til å fylle oppgaven i tråd med Svalbardlovens bestemmelser og en tettere dialog mellom nasjonale og lokale myndigheter, der arbeidet med lokal næringsutvikling blir tilstrekkelig prioritert. En lokal næringsplan kan sette lokale rammer og mål, i tråd med nasjonale rammer og mål for hvilke deler av det lokale samfunnsoppdraget som skal løses innenfor privat sektor.

[\(kilde 21\)](#)

5.2 Forvaltning av krisemidler

5.2.1 Forvaltning av forskrift om midlertidig tilskuddsordning for gjenoppbygging, omstilling og utvikling av reiselivsnæringen på Svalbard.

Longyearbyen lokalstyre har sendt nærings- og fiskeridepartementet sluttrapport i februar 2023. I rapporten fremgår det at vi i 2023 fortsatt har noen pågående saker.

Blant annet konkursen i Polar Permaculture fra 29.7.2021. Pr. 31.12.2023 pågår fortsatt arbeidet med saken. I etterkant av konkursen, har LL, i tråd med retningslinjene for forvaltningen av forskrift, gjennomført kartlegginger og undersøkelser. Formålet med slike undersøkelser har vært en kartlegging av selskapets bruk av de offentlig tildelte midlene og om bruken har vært i tråd med vilkårene for tilsagnet (oppdragsbrev, forskrift, LLs vedtak og tilsagnsbrev).

LLs arbeid med saken har vært tuftet på bostyrerens «midlertidig beretning» 12.9.2021 og «sluttberetning» 16.12.2021. I disse beskrives uregelmessigheter ved selskapets forretningsførsel i forkant av konkursen. Disse opplysningene, sammen med at LL ikke har lykkes med å oppnå formålet, har vært relevante for Longyearbyen lokalstyres forvaltning av saken frem til lokalstyrets behandling av prinsipielle forhold i saken, høsten 2022. I sak til lokalstyret anbefalte administrasjonen å stanse saken, men lokalstyret ønsker å undersøke flere forhold mht mulige krav om tilbakebetaling, erstatning mv.

Longyearbyen lokalstyre har pr. 31.12.2023 et «godt bilde» i saken og vil foreligge saken for lokalstyre i 2024.

Longyearbyen lokalstyre har i 2023 også svart ut alle innsynsbegjæringene som forelå i saken (ca. 60-70 stk). Disse har av kapasitetsmessige årsaker, ikke vært mulig å saksbehandle. Innsynsbegjæringene er imidlertid svart ut i juli 2023.

Longyearbyen lokalstyre søkte nærings- og fiskeridepartementet i februar 2023 om å få gjenbruke midlene fra tilskuddsordningen til videre arbeid med strategisk næringsutvikling. Departementet avsto søknaden våren 2023. Det pågår en dialog med departementet om å få avregnet egen ressursbruk i forvaltningen av oppdraget. Dette henger sammen med påførte juridiske kostnader i arbeidet med konkursen, men LL forventer å ha en oversikt og grunnlag for å avklare med departementet om tilbakeføring av midler i 2024.

[\(kilde 10, 11\)](#)

5.2.2 Forvaltning av kompensasjonsordning til reiselivsnæringen på Svalbard.

Saken er ferdig behandlet og avsluttet høsten 2023.

[\(kilde 13, 14\)](#)

5.3 Forvaltning av lokale virkemidler.

5.3.1 Longyearbyen lokalstyre næringsfond

Longyearbyen lokalstyre planlegger en revisjon av vedtektene for næringsfondet. Når revisjonen kan gjennomføres, avhenger av rammene som gis i ny stortingsmelding om Svalbard og hvor raskt det på Svalbardmeldingens bakgrunn vil være mulig å få lagt frem anbefaling til rammer og mål med næringsarbeidet i en lokal næringsplan.

Søknader til næringsfondet forvaltes i dag i tråd med nasjonale og lokale rammer.

Lokalstyret besluttet 10.5.2022, at det skal arbeides videre med å sikre statlig del finansiering til næringsfondet som samspiller med LLs egen finansiering. ([kilde 16](#))

5.3.2 FRAMSTEG prosjektet.

Prosjektet er satt på «pause». Stansen i arbeidet relateres til at regjeringen skal lansere ny stortingsmelding om Svalbard i 2024. Innretningen på FRAMSTEG prosjektet må også vurderes i forhold til rammer, mål og tiltak i en lokal næringsplan.

5.3 Eierskapsmelding for Longyearbyen lokalstyre

Arbeidet med eierskap, selskapsledelse og kontroll er flyttet fra næringsfunksjonen til juridisk rådgiver i Longyearbyen lokalstyre 1.1.2023. Næringsfunksjonen bistår juridisk rådgiver i arbeidet.

En eierskapsmelding for Longyearbyen lokalstyre anses som et viktig verktøy som skal bidra til at Longyearbyen lokalstyre ivaretar og oppfyller:

- Svalbardloven. ([§ 41](#), bokstav a, c, d, e, g og h)
- Formålet til Longyearbyen lokalstyre, inkludert krav om å informere om sin aktivitet, tiltak mv (Svalbardloven [§ 29](#) og [§ 32](#))
- Utøver god forvaltningsskikk i arbeidet med hel- og deleide selskaper.

Det er viktig at Longyearbyen lokalstyre har et godt verktøy for å vurdere hensiktsmessig organisering, styring og årlig revisjon av formålet med hel- og deleide selskaper.

Eierskapsmeldingen kan også være et godt verktøy som kan bidra til å understøtte nasjonale rammer og ivareta lokale behov i samfunnsutviklingen på en fleksibel og hensiktsmessig måte, gjennom at funksjoner organiseres i hel- eller deleide selskaper.

Lokalstyret vedtok sin første eierskapsmelding 12.10.2021 og en egen eierskapsmelding for Svalbard Energi i 2022. Administrasjonssjefen mener det er behov for å revidere eierskapsmeldingene og begrunner dette med at det er uklarheter i utøvelse av eierstyring, selskapsledelse og kontroll mht:

- Uklarheter til hvilke prinsipper, verktøy, roller og ansvar som gjelder.
- Kompetansebehov hos aktørene (hovedsakelig eier og selskap)
- Manglende oppfølging og forståelse av beskrevne rutiner.

I 2024 vil næringsfunksjonen bistå med å tilrettelegge for utviklingen av en ny eller revidert eierskapsmelding. Første del av arbeidet består av å avklare prinsipper, verktøy, roller og ansvar administrativt og i lokalstyret. Når slike avklaringer foreligger, vil utviklingen av revidert eierskapsmelding i tråd med en lokal plan starte opp.

([kilde 23, 24](#))

5.4 Strategisk næringsutvikling i Longyearbyen

Jf. punkt [5.1](#) i rapporten.

5.4.1 Bakgrunn for det strategiske næringsarbeidet

Nærings- og fiskeridepartementet la fram regjeringens strategi for innovasjon og næringsutvikling på Svalbard i 2019. Strategien peker på at offentlig tilrettelegging for næringsutvikling i Longyearbyen er viktig for å nå målene i Svalbardpolitikken som ble fremlagt i Meld. St. nr 32 (20215-2016).

Det er vektlagt fra nasjonalt hold at strategien skal «bidra til at det er attraktivt for seriøse virksomheter å drive næringsutvikling på Svalbard på en måte som understøtter svalbardpolitiske mål. Bakgrunnen var at Store Norske har redusert sin virksomhet og bemanning på Svalbard og at det for regjeringen har vært viktig å legge til rette for at Longyearbyen framover skal kunne være et levedyktig lokal og familiesamfunn som er attraktiv for familier.

Mål og rammer for Svalbardpolitikken ligger fast, jf. Meld.St.32 (2015-2016) og regjeringens strategi for innovasjons- og næringsutvikling fra 2019.

I statsbudsjettet for 2020 ble Longyearbyen lokalstyre (LL) tildelt kr 1 mill. til næringsutvikling. Dette som ett ledd i at også LL skulle kunne bidra til å nå målene i Svalbardpolitikken og målene i regjeringens strategi for innovasjon- og næringsutvikling. Regjeringen skriver i strategien at den vil «Legge til rette for at Longyearbyen lokalstyre kan fortsette sitt arbeid for næringsutvikling».

Longyearbyen lokalstyres status i arbeid med lokal tilrettelegging for regjeringens strategi er beskrevet i denne rapportens punkt [4.3.9](#) Strategisk næringsarbeid. Arbeidet er tilnærmet ca. 2 år forsinket med bakgrunn i COVID-19 pandemien og utsettes ytterligere med bakgrunn i regjeringens varsel om utvikling av ny Svalbardmelding 18. januar 2023.

5.4.2 Videre plan for det strategiske næringsarbeidet.

Forprosjektet i næringsvennlig kommune er planlagt ferdigstilt høsten 2024. Arbeidet er en viktig del av arbeidet med å etablere lokale rammer for næringsutviklingen i Longyearbyen, samtidig som at prosjektet skal løfte Longyearbyen lokalstyres evne til utviklingsorientert samarbeid med lokalt næringsliv.

Prosjektet er imidlertid avhengig av hvilke nasjonale rammer for privat sektor som blir førende i ny Svalbardmelding. Endringene i de nasjonale rammebetingelser for verdiskapning, innovasjon og næringsutvikling forventes å påvirke det lokale næringsarbeidet på alle områder. Derfor vurderes det høsten 2023 å «pause» arbeidet, inntil den nye stortingsmeldingen om Svalbard foreligger. En «pause» i arbeidet med næringsplan må opp til lokalstyret for behandling. Dette forventes gjennomført i starten av 2024.

Et viktig arbeid i 2024 vil bli at prosjektet setter seg godt inn i den nye Svalbardmeldingen og analyserer konsekvensene av endrede rammer for næringsutvikling i Longyearbyen. Analyse og konsekvenser må vurderes opp mot prosjektet når ny stortingsmelding foreligger (1. halvår 2024). Dette må også behandles i lokalstyret.

Næringsfunksjonen vil i 2024 ellers videreføre arbeidet med utviklings- og informasjonstiltak ovenfor næringslivet som omhandler nasjonale og lokale rammer for verdiskapning, innovasjon og næringsutvikling. Arbeidet med å legge grunnlagene for en bedre forståelse av LLs og næringslivets rolle i Longyearbyen og styrke grunnlagene for samhandling blir viktig i 2024.

Næringsarbeidet vil i 2024 fokusere på:

- Delta på og invitere både næringslivet og LLs organisasjon til arenaer som omhandler næringsutvikling, offentlig lokal tjenesteproduksjon og nasjonale rammer for næringsutvikling i Longyearbyen (tverrfaglig samhandling)
- Videreføring av arbeidet med utvikling av lokale rammer for innovasjon, verdiskapning og næringsutvikling (strategisk næringsplan).
- Videreføre arbeidet med individuelle veiledninger av enkeltbedrifter i Longyearbyen.
- Spesielt fokusere på arbeidet med å tilrettelegge for tverrfaglig samarbeid mellom Longyearbyen lokalstyre og næringslivet også i 2024.
 - LLs arbeid med beredskap, næring og offentlige innkjøp har avdekket et mulig behov for «leverandørutvikling» som gir oversikt over aktører i næringslivet, deres kompetanse og infrastruktur. En oversikt som kan benyttes for å dekke tverrfaglige behov.
 - LLs planavdeling og næringsfunksjonen skal i 2024 utvikle flere lokale planer og gjennomføre tiltak som settes i sammenheng med nasjonale rammer og næringslivets lokale behov for tilrettelegging for privat sektor i Longyearbyen.
 - Temaplan for klima, miljø og energi – Hvordan vil klima og miljøkrav i innkjøp og anskaffelser påvirke næringslivet i Longyearbyen?
 - Arealplanen – bruke rapporten kunnskapsgrunnlag om transport og logistikk for Longyearbyen til å prioritere/vurdere forslag til tiltak og behov for ytterligere utredninger. Avklare finansieringsmodeller.
 - Taksonomien hvordan påvirker den næringslivet indirekte og direkte?
 - Planlegge og gjennomføre bærekrafts uke i Longyearbyen med minst et arrangement som omhandler bærekraftig utvikling i næringslivet. Hvordan hjelpe næringslivet til å komme i gang med bærekraftig utvikling?
 - Utvikle næringsplanene for Longyearbyen i tråd med ny svalbardmelding.
 - Sette egne virkemidler (næringsfondet) og eksterne virkemidler ovenfor næringslivet i sammenheng med nasjonale og lokale planer for næringsutvikling i Longyearbyen. Arbeide for å innrette virkemidlene i forhold til lokalt planverk (spesielt strategisk næringsplan).

Kontakt mellom Longyearbyen lokalstyre og lokalt næringsliv vil antakelig ligge på 2023 nivå med ca. 50-60 møter mellom aktørene.

(kilde 21)

5.5 Flyplassutvalget

Flyplassutvalget har planlagt 4 årlige møter i 2024.

Mandag 5. februar 2024.

Mandag 8. april 2024.

Mandag 17. Juni 2024.

Mandag 21. oktober 2024.

Næringsfunksjonen vil sikre tilrettelegging for teknisk, - miljø- og næringsutvalget i saker som omhandler flytjenester og infrastruktur som påvirker Longyearbyen samfunnet også i 2023. Referatene tilgjengeliggjør i teknisk- miljø- og næringsutvalget som referatsaker.

5.6 Transport og logistikk

Kunnskapsgrunnlaget som ble bestilt av lokalstyret 22. mars 2022 med revidert bestilling 20. juni 2023 er nå levert.

I første kvartal 2024 vil kunnskapsgrunnlaget bli behandlet lokalpolitisk av lokalstyret. I den lokalpolitiske behandlingen vil man søke en avklaring på om prosjektet skal videreføres, og i hvilke rammer som skal legges til grunn for et videre arbeid.

Nasjonalt pågår det et arbeid med ny Svalbardmelding og ny nasjonal transportplan. For å rekke å gi innspill til disse nasjonale planene vil Longyearbyen lokalstyre sende kunnskapsgrunnlaget som høringsinnspill til [Høring/offentlig ettersyn – Konseptvalgutredning \(KVU\) for transportløsninger i Nord-Norge](#), samt orientere Justis- og beredskapsdepartementet om kunnskapsgrunnlaget mht departementets utviklingsarbeid med ny svalbardmelding.

En lokalpolitisk vedtak knyttet til kunnskapsgrunnlaget for transport og logistikk i Longyearbyen og Svalbard vil også ettersendes departementene.

(kilde 20)

5.7 Postens Svalbardtillegg.

Saken er avsluttet i 2023. Jf. pkt [4.3.10 Postens Svalbardtillegg](#).

6. Forventningene til næringsarbeidet i 2024.

6.1 Politiske forventninger til næringsutviklingsarbeidet

De lokalpolitiske forventningene til det lokale arbeidet med innovasjon, næringsutvikling og verdiskapning kommer til uttrykk gjennom avrapporteringen på næringsarbeidet i 2023.

Rapporten er ikke lokalpolitisk behandlet i teknisk- miljø- og næringsutvalget. Rapporten vil imidlertid måtte forelegges teknisk- miljø- og næringsutvalget for godkjenning, siden næringsarbeidet er delegert utvalget til å ta stilling i næringsarbeidet. (kilde 1-9)

men deler av rapporten vil inkluderes i sak om årsmelding og årsregnskap til Longyearbyen lokalstyre 2023. Hvilke politiske føringer som avviker fra det som administrativt planlegges, vil fremkomme i den politiske behandlingen på et senere tidspunkt.

6.2 Hovedarbeidsområder i 2024

Utvikling av lokale rammer for næringsutvikling i Longyearbyen fortsetter i 2024. Forbeholdet i 2024 vil være endringer i nasjonale rammer for arbeidet som fremkommer i ny stortingsmelding om Svalbard.

- Utvikling av en lokal næringsplan som bygges på nasjonale rammer og føringer for aktivitet i Longyearbyens private sektor.
- Utvikle og styrke det tverrfaglige samarbeidet mellom LL og lokalt næringsliv.
- Forvalte egne virkemidler (næringsfond)
- Samkjøring av egne virkemidler (næringsfond) mot nasjonale/lokale rammer for næringsutvikling (Svalbardmelding og lokal strategisk næringsplan)
- Drift og utvikling av flyplassutvalget.
- En mulig videreføring av arbeidet med bærekraftig utvikling, effektivisering og rasjonalisering av transportsystemene.
- Samhandling med næringslivet og relevante miljøer i det lokale næringsarbeidet innenfor de svalbardpolitiske rammene for næringsutvikling på Svalbard.
- Bistå administrasjonssjefen og den juridiske rådgiveren i Longyearbyen lokalstyre med utviklingen eller revidering av ny eierskapsmelding for Longyearbyen lokalstyre.

7. ØKONOMI

7.1 Regnskap 2022 og Budsjett for 2023

7.1.1 Næringsarbeid i Longyearbyen lokalstyre.

Nærings- og fiskeridepartementet viser til Prp. 1 S (2022-2023) for Nærings- og fiskeridepartementet og Innst. 8 S (2022-2023), og meddeler med dette Stortingets budsjettvedtak for 2023.

Aktuelle tildelingsbrev er vedlagte (tildelingsbrev for 2023 og 2024 fra Nærings- og fiskeridepartementet).

Næringsarbeid regnskap 2023

• Lønnskostnader	1 052 463
• Utgifter	
Drift	1 566 466
Overføringer	2 874 971
Finansutgifter	317
• Inntekter	
Refusjoner	194 030
Overføringer	1 000 000
Bruk av fond	4 102 471
Merforbruk	197 715

Merforbruket i 2023 dekkes inn over fond i Longyearbyen lokalstyres fond.

Næringsarbeid budsjett 2024

Statsbudsjettet	Beløp
Kap 900, post 75	1 000 000

7.1.2 Longyearbyen lokalstyre næringsfond

Jf:

[4.1.3 Næringsfondet i Longyearbyen lokalstyre](#)

[5.3.1 Longyearbyen lokalstyre næringsfond](#)

(kilde 15, 16 og 17)

Næringsfond Økonomisk regnskap 2023 (grunnlag for årsregnskapet til LL)

Tilførsel kapital (bevilging lokalstyret)	1 500 000
Utbetalte tilskudd	78 937
Saldo 31.12.2022	1 421 063
Tildelinger og forvaltningskostnader for 2023	177 938
Saldo 31.12.2023	1 243 126

Regnskapet viser hvilke utbetalinger som er gjennomførte på bakgrunn av vedtak om innvilgelse av tilsagn fra næringsfondet. Utbetalingene kan skrive seg fra vedtak gjort i tidligere driftsår.

Forvaltningsregnskap - Næringsfondet

Longyearbyen lokalstyre benytter fagsystem for tilskuddsforvaltning.

www.regionalforvaltning.no. Systemet brukes av alle fylkeskommuner og av mer enn 275 kommuner og regionråd. Systemet driftes av SPINE AS på oppdrag fra kommunal- og moderniseringsdepartementet.

År	Tittel	Bevilgning	Inn 31.12	Ut 31.12	Saldo	Antall
2022	Næringsfond	1 500 000		-1 500 000		0
2023	Næringsfond	0	1 500 000	426 488	1 073 512	4*

*Tildelinger gjennomført i 2023

For å sikre en god og effektiv forvaltning, drift og utvikling av næringsfondet, ble det i forbindelse med lokalstyres vedtak om å etablere næringsfondet og vedtektene, 10.5.2022 ([kilde 16](#)) besluttet en rekke krav til forvaltning, drift og utvikling av næringsfondet. Denne rapporten og oversikten følger opp disse kravene.

2023 er det første driftsåret med næringsfondet hvor næringsfondet er omsøkt av totalt 5 søknader. 4 søknader var innenfor fondet vedtekter. 3 av disse var rettet mot fondets vedtekter § 3.2 Mindre Tiltak og 1 søknad er rettet mot § 3.1 Sysselsettingsprosjekter. 1 søknad ble avslått.

Hver søknad er saksbehandlet og vurdert innenfor eller utenfor næringsfondets vedtekter. I tillegg er det benyttet bistand fra ekstern forvalter etter anbudsprinsipp. Ekstern forvalter har i 2022 og 2023 bidratt med saksbehandling, rapportering og dokumentasjon (utvikling av rutiner til TQM kvalitetssikringssystem for næringsfondet). Det gjenstår å få publisert rutinene i kvalitetssikringssystemet.

Innvilgede søknader i 2023:

1. Styrking av kompetanse innen HR, lønnsområdet og skatt på Svalbard	Pole Position	50.000,- (adm.vedtak)
2. Søknad om Markedsføring (markedsavklaring)	Polar Cruising	50.000 (adm. vedtak)
3. Prosjektstilling administrasjon	Svalbard næringsforening	200.000 (politisk vedtak)
4. Re-merking bærekraftig reisemål	Visit Svalbard	50.000 (adm.vedtak)

Avslåtte søknader i 2023:

1. Tilrettelegging og utvikling ifm cruisesesongen 2023.	Visit Svalbard	158.500 (politisk vedtak)
5. Administrasjons og forvaltningskostnader, næringsfond		76.488,- (Kilde 15)

Lokalstyret bør gjøre en vurdering/beslutning av når næringsfondet skal evalueres med hensyn til vedtektene, samtidig som at det gjøres konkrete undersøkelser rundt de innvilgede søknadene oppfyller formålet med næringsfondet. Slike vurderinger danner grunnlaget for om vedtekter eller innretning av næringsfondet bør justeres/endres. Jf. vedtektene, §§ 2, 3.

Næringsfond budsjett 2024

Det er ikke gjennomført nye bevilgninger til næringsfondet i behandling av budsjettet for 2024.

7.1.3 Prosjektfinansierte prosjekter

7.1.3.2 Forstudie Arktisk transport og logistikk – Longyearbyen – 2050.

Regnskap 2023 Arktisk transport og logistikk – Longyearbyen – 2050

Jf.

[4.3.5 Transport og logistikk i Longyearbyen.](#)

[5.6 Transport og logistikk](#)

Saldo 31.12.2022	1 000 000
Kostnader i prosjektet	906 360
Saldo 31.12.2023	93 640*

* Alle prosjektkostnader er ikke ført. Det tilkomme flere kostnader i 2024.

Budsjett 2024 Arktisk transport og logistikk – Longyearbyen – 2050

Prosjektet videreføres til 2024. Det er ikke tilførte nye budsjettmidler til prosjektet for 2024.

7.1.3.3 Forvaltning av forskrift om midlertidig tilskuddsordning til omstilling, gjenoppbygging og utvikling av reiselivsnæringen på Svalbard.

Jf.

[4.1 Forvaltning av krisemidlene til reiselivsnæringen på Svalbard.](#)

[4.1.1 Forvaltning av forskrift om midlertidig tilskuddsordning til omstilling, gjenoppbygging og utvikling av reiselivsnæringen på Svalbard.](#)

Regnskap 2023 midlertidig tilskuddsordning – reiseliv.

Svalbardpakke 1	25 000 000
Utbetalte midler	13 424 819
Saldo 31.12.2021	11 575 182
Utbetalte midler	3 372 023
Saldo 31.12.2022	8 203 159
Utbetalte midler	356 883
Saldo 31.12.2023	7 846 276

Budsjett 2024 midlertidig tilskuddsordning – reiseliv.

Pågående sak med konkursen i Polar Permaculture AS forventes avklart 1. kvartal 2024. Dermed vil Longyearbyen lokalstyre ha etablert et grunnlag for en avklaring med nærings- og fiskeridepartementet rundt inndekning av kostnader for internt ressursbruk i 1. halvår 2024 og hvilket beløp som skal refunderes departementet.

7.1.3.4 Forvaltning av forskrift om kompensasjonsordning til reiselivsnæringen på Svalbard.

Jf.

[4.1.2 Forvaltning av forskrift om kompensasjonsordning til reiselivsnæringen på Svalbard.](#)

[5.2.2 Forvaltning av kompensasjonsordning til reiselivsnæringen på Svalbard.](#)

Regnskap 2023 – kompensasjonsordning reiseliv

Svalbardpakke 2	40 000 000
Utbetalte midler	37 981 403
Saldo 31.12.2021	2 018 597
Utbetalte midler	114 251
Saldo 31.12.2022	1 904 346
Utbetalte midler	389 389
Refundert JD-dep.	1 904 346
Saldo 31.12.2023*	-389 389

*Ved tilbakebetaling av saldo pr. 31.12.2023 (kr 1 904 346) ble det beklageligvis overført midler uten å korrigere for utbetalinger i 2023. Fondet har derfor negativ saldo pr. 31.12.2023.

Budsjett 2024 – kompensasjonsordning reiseliv

Negativ saldo må korrigeres i 2024 med tilbakebetaling fra departementet. Økonomienheten i Longyearbyen lokalstyre følger opp saken.

7.1.3.5 Strategisk næringsarbeid (Næringsvennlig kommune)

Jf.

[3. STILLINGENS MANDAT OG ORGANISERING](#)

[4.3.9 Strategisk næringsarbeid](#)

[5.1 Organiseringen av næringsarbeidet i 2024.](#)

[5.4 Strategisk næringsutvikling i Longyearbyen](#)

[6. Forventningene til næringsarbeidet i 2024.](#)

Regnskap 2023 prosjekt næringsvennlig Longyearbyen lokalstyre

Saldo 31.12.2022 (Innovasjon Norge finansiering 2021)	1 000 000
Prosjektkostnader 2023	367 556
Saldo 31.12.2023	632 444

8. Kilder

Referanse i dokumentet	Beskrivelse	Link til detaljert informasjon
1	Hjemmel for utvikling av rapport næringsarbeid 2023 er hjemlet i Svalbardloven og i tildelingsbrevet fra nærings- og fiskeridepartementet.	Svalbardloven § 40 (jf. kommunelovens §§ 14-2, 14-3, 14-7) - Tildelingsbrev fra nærings- og fiskeridepartementet (vedlagt).
2	Svalbardloven 5te kapittel, §29 (formålsparagraf)	Link her
3	Statlige rammer for LLs offentlige næringsarbeid i Longyearbyen. Meld. St. 32 (2015-2016) Svalbardmeldingen. Regjeringens strategi for innovasjons- og næringsutvikling på Svalbard	Link her Link her
4	Lokalstyrets vedtak: Overordnede rammer for Longyearbyen lokalstyres næringsarbeid	Lokalstyret 14.4.2020, PS 15/2020
5	Miljø- og næringsutvalget vedtak: Mandat ny stilling næringsrådgiver	Miljø- og næringsutvalget 2.6.2020, PS 7/2020
6	Lokalstyrets beslutning om å opprette utvalg for nærings saker (miljø- og næringsutvalg). (Konstituering og delegasjon).	Lokalstyret 28.10.2019, PS 57/19.
7	Miljø- og næringsutvalgets første konstituerende møte av utvalget.	Miljø- og næringsutvalget, 28.01.2020 PS 2/2020
8	Politisk delegasjonsreglement: Longyearbyen lokalstyre	Revidert 11.2.2020, Link her
9	Administrativt delegasjonsreglement: Longyearbyen lokalstyre	Revidert 17.7.2020, Link her
10	Oppdragsbrev forskrift om midlertidig tilskuddsordning for gjenoppbygging, omstilling og utvikling av reiselivsnæringen på Svalbard	Lokalstyret 15.12.2020, PS 92/20
11	Sluttrapport forvaltning av midlertidig tilskuddsordning forskrift om midlertidig tilskuddsordning for gjenoppbygging, omstilling og utvikling av reiselivsnæringen på Svalbard	Lokalstyret PS 9/2023 – Sluttrapport til NFD.
12	Valg av medlemmer til faste utvalg for perioden 2023-2027	Lokalstyret PS 76/2023
13	Oppdragsbrev forskrift kompensasjonsordning for reiselivsnæringen på Svalbard - 40 mill. kroner (Covid-19) - Svalbardpakke 2.	Lokalstyret 04.05.2021, PS 28/21
14	Sluttrapport forvaltning av kompensasjonsordning til reiselivsnæringen på Svalbard.	Lokalstyret, 20.6.2023, PS 54/2023.
15	Lokalstyrets vedtak: Bevilgning til næringsfond	Lokalstyret 13.12.2021, PS 114/2021
16	Lokalstyrets vedtak: Opprettelse av Longyearbyen lokalstyres næringsfond	Lokalstyret 10.5.2022, PS 41/2022
17	Lokalstyrets vedtak: Justering av rammene til næringsfondet	Lokalstyret 21.3.2023, PS 26/23
18	Lokalstyrets vedtak: Etablering av eierskapsmelding i Longyearbyen lokalstyre	Lokalstyret 12.10.2021, PS 84/2021
19	Miljø- og næringsutvalgets vedtak: Søknad om mobilisering til forskningsbasert næringsutvikling.	MNU 10.11.2020, PS 17/20
20	Lokalstyrets vedtak: Gjennomføre forstudie – Arktisk transport og logistikk - Longyearbyen – 2050	Lokalstyret 22.3.2022, PS 26/2022 Lokalstyret 21.06.2023, PS 55/2023 Fagrappport lastes ned her
21	Lokalstyrets vedtak: Forstudie næringsvennlig Longyearbyen lokalstyre (2021-2022) Forprosjekt «næringsvennlig Longyearbyen lokalstyre» 2023-	Lokalstyret 12.10.2021, PS 83/2021 (bestilling) Lokalstyret 21.3.2023, PS 25/2023 (sluttrapport forstudie og beslutning om videreføring)

		Styringsgruppemøte 5.6.2023. Lokalstyret 19.9.2023, PS 67/2023 (bestilling forprosjekt næringsvennlig kommune)
22	Lokalstyrets vedtak: Arctic Race of Norway	Lokalstyret 18.01.2022, PS 5/2022
23	Eierskapsmelding for Longyearbyen lokalstyre	Lokalstyret 12.10.2021, PS 84/2021.
24	Eierskapsmelding for Svalbard Energi AS	Lokalstyret 13.12.2022, PS 99/2022